

INFORMATYKA
LICEUM
/podstawa/

Przedmiotowe
Zasady
Oceniania

Przygotował:

Jarosław Olejnik

Informatyka jest wyjątkowym przedmiotem. Żadna inna dziedzina nauki, z którą uczniowie spotykają się w szkole, nie zmienia się aż tak szybko, żadna inna nie wymaga też nabywania wciąż nowych umiejętności. Również ocenianie jest w przypadku tego przedmiotu wyjątkowe. Z jednej strony bowiem mamy do czynienia z przedmiotem ogólnokształcącym, z drugiej jednak przypomina on praktyczne przedmioty zawodowe. Wiedza teoretyczna jest ograniczona do minimum, a prawdziwą wartością są konkretne efekty praktyczne ucznia, np. odszukana informacja, przekształcone zdjęcie, stworzony wykres czy napisany algorytm. Tradycyjne formy oceniania (praca klasowa, kartkówka, a nawet praca domowa) będą wykorzystywane rzadko lub nie znajdą zastosowania w ogóle. Należy skoncentrować się na samodzielnie wykonywanych sprawdzianach praktycznych lub ćwiczeniach, aktywności i zaangażowaniu, projektach (zwłaszcza międzyprzedmiotowych). Oczywiście w uzasadnionych przypadkach można przeprowadzić typowy test wielokrotnego wyboru czy polecić uczniom rozwiązanie zadania z luką.

Warto przemyśleć umieszczenie w systemie oceniania średniej ważonej, tak by formy sprawdzianów uznane przez nauczyciela za kluczowe (np. obejmujące większą część materiału) miały większy wpływ na ocenę końcoworoczną.

Informatyka jest specyficzna również pod względem dysproporcji wiedzy i umiejętności, jakie uczniowie zdobyli w poprzednich etapach edukacyjnych. Nierzadko w tej samej klasie (grupie) znajdują się osoby o skrajnej biegłości w obsłudze komputera. Zadaniem nauczyciela jest przede wszystkim zdiagnozować problem, a następnie zindywidualizować ocenianie. Uczniowie wyjątkowo zdolni powinni otrzymywać dodatkowe zadania, nie tyle sprawdzające opanowanie pewnego zakresu materiału, co raczej zmuszające do myślenia i rozwiązywania problemów. Mogą też angażować się w pomoc koleżeńską.

Kluczowym elementem indywidualizacji oceniania powinien być czas przeznaczony na wykonanie ćwiczenia (rozwiązanie zadania). Należy też wykorzystywać dostępne narzędzie systemowe, by w miarę możliwości technicznych dostosować stanowisko pracy ucznia do jego potrzeb (np. lupa, duże czcionki, właściwa rozdzielczość, odpowiednie przerwy w pracy) lub zwykłej wygody (np. mysz dla leworęcznych).

Sprawdzian praktyczny się powinien składać z kilku zadań powiązanych ze sobą logicznie, ale niezależnych od siebie. Wyobraźmy sobie, że uczeń ma:

- zaimportować dane z pliku .txt do trzech tabel w bazie danych,
- połączyć tabele relacjami,
- stworzyć formularz dla jednej z zaimportowanych tabel,
- napisać kwerendę szczegółową pobierającą rekordy z zaimportowanych tabel.

Jeżeli w tej sytuacji – z różnych względów – nie uda mu się zrealizować pierwszego podpunktu, to nie będzie w stanie rozwiązać zadania w ogóle, nawet jeśli ma odpowiednie umiejętności dotyczące relacji, formularzy i kwerend. Jest wtedy wskazane, by sprawdzian przeredagować do następującej postaci: uczeń otrzymuje plik zawierający trzy tabele, z czego dwie są powiązane relacją. Do wykonania pozostaje:

- stworzenie formularza dla dowolnej istniejącej tabeli,
- napisanie kwerendy szczegółowej pobierającej dane z tabel powiązanych relacją,
- zaimportowanie danych z pliku TXT do nowej, czwartej tabeli,

- połączenie dwóch dowolnych tabel relacją.

Należy pamiętać o tym, by poinformować uczniów o kryteriach, według których będą oceniani. Stosowanie się do wcześniej podanych kryteriów zwiększa również obiektywizm oceniającego.

Nauczyciel informatyki musi stawić czoła tym wszystkim wyzwaniom. Nie da się bowiem zrezygnować z oceniania. Po pierwsze jest ono wymagane przez odpowiednie przepisy prawa, a po drugie – pełni bardzo ważną rolę: uczeń otrzymuje jasny przekaz: w czym jest dobry, co już potrafi, a nad czym musi jeszcze popracować.

Zadania, które będą sprawdzały osiągnięcia uczniów należy podzielić na cztery grupy:

A. Weryfikacja wiedzy, np.:

- Podaj adres strony zawierającej cyfrowe mapy.
- FTP to ...
- Wymień rodzaje kart pamięci.
- JPG jest formatem grafiki wektorowej. (tak/nie)
- Co to jest rozdzielczość zdjęcia?
- Zapytanie do bazy danych to...

B. Weryfikacja zrozumienia, np.:

- Wyjaśnij różnicę pomiędzy wyszukiwarką a przeglądarką.
- Omów prawa dostępu do udostępnionego folderu w Windows 7.
- Co to jest korespondencja seryjna?
- Jaki jest związek pomiędzy jakością filmu a rozmiarem pliku?
- Omów budowę pliku CSV.
- Porównaj typy danych MS Access lub OpenOffice.org Base.

C. Zastosowanie w sytuacjach typowych, np.:

- Opracuj trasę przejazdu samochodem z Rzeszowa do Berlina.
- Wykadruj zdjęcie z wycieczki.
- Utwórz dokument korespondencji seryjnej i połącz go z arkuszem MS Excel.
- Udostępnij (w chmurze) arkusz kalkulacyjny do edycji.
- Zaimportuj dane do tabeli w bazie danych.
- Przekształć prezentację multimedialną z formatu ODP do PPTX.

D. Zastosowanie w sytuacjach problemowych, np.:

- Zaprojektuj skalowalne logo szkoły.
- Umieść na wykresie w arkuszu kalkulacyjnym linię trendu.
- Zaprojektuj kwerendę aktualizującą tabelę.
- Przeprowadź emisję pokazu slajdów.
- Stwórz stronę internetową z formularzem i obsługą zdarzenia onClick.
- Przeanalizuj algorytm i oceń jego złożoność.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje minimalne zaangażowanie w czasie ćwiczeń,
- potrafi rozwiązać niektóre proste zadania,
- opanował niewielką część umiejętności z podstawy programowej,
- nie rozumie omawianych problemów,
- nie rozwiązuje zadań problemowych.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- chętnie wykonuje ćwiczenia,
- rozwiązuje proste zadania, przy trudniejszych popełnia liczne błędy,
- opanował umiejętności z podstawy programowej w stopniu średnim,
- stara się rozwiązywać zadania problemowe, do sukcesu potrzebuje jednak pomocy nauczyciela.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- chętnie wykonuje ćwiczenia, aktywnie uczestniczy w lekcjach i projektach,
- rozwiązuje trudniejsze zadania, choć zdarzają mu się pomyłki,
- w znacznym stopniu opanował umiejętności z podstawy programowej,
- rozumie zadania problemowe, rozwiązuje je jednak metodami standardowymi (szablonowymi).

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach i projektach,
- bezbłędnie rozwiązuje zadania,
- opanował wszystkie umiejętności z podstawy programowej,
- samodzielnie dobiera środki i sposoby rozwiązywania zadań problemowych; potrafi się posłużyć wieloma różnymi metodami w celu osiągnięcia efektu.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- inicjuje projekty i przewodniczy im,
- bezbłędnie rozwiązuje zadania,
- ma gruntowną i utrwaloną wiedzę oraz wykazuje się wymaganymi umiejętnościami,
- poszukuje nowych metod rozwiązywania zadań problemowych,
- startuje w konkursach,
- z własnej inicjatywy pomaga innym,
- asystuje nauczycielowi podczas zajęć.

PZO podlega ewaluacji.

Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie opinii PP-P dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności uczenia się, umożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania, dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych

potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.